

Češi na cestách

Metodika

Obsah

Didaktické a metodické principy	2
Edukační cíl/e a jejich vazba na vzdělávací oblasti RVP	4
Anotované rozšiřující informační zdroje (pro učitele).....	5
Doporučený průběh vyučovací hodiny	6
Možné průchody DVZ	9

Tento výstup lze užít v souladu s licenčními podmínkami Creative Commons [BY-SA 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/). Uvedené se nevztahuje na díla nebo jiné předměty ochrany (např. obrazovou či fotografickou dokumentaci), které jsou ve výstupu užity zejména na základě smluvní licence nebo výjimky či omezení příslušných práv, jak je uvedeno u konkrétního jednotlivého předmětu ochrany.

Didaktické a metodické principy

Odkaz na materiál: <http://digikult.phil.muni.cz/wp-content/DVZ/cesi-na-cestach/cesi-na-cestach.html>

Digitální vzdělávací zdroj představuje vybrané osobnosti (Frič, Eliášová, Welzl) „zlatého věku“ českého cestovatelství. Žáci jsou prostřednictvím jejich cestopisného díla seznámeni nejen s dobovou realitou vybraných zeměpisných oblastí (Jižní Amerika, jihovýchodní Asie, Sibiř), ale především s autentickými zkušenostmi těchto cestovatelů, přičemž zjistí, jak byly různé kultury vnímány očima člověka přelomu 19. a 20. století. Důraz je přitom kladen také na předsudky a rasové stereotypy, jež byly často nedílnou součástí dobového náhledu na jiné kultury.

Veškeré texty v DVZ jsou autentickými a jen mírně upravenými výňatky z reálných cestopisných děl:

- ELIÁŠOVÁ, Barbora Markéta. *Rok na jižní polokouli: Jáva. Austrálie. Afrika*. Praha: Českomoravské podniky tiskařské a vydavatelské, 1928. Dostupné z: <https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:4b163994-3903-4966-9e04-3495664bbaae>
- FRIČ, Alberto Vojtěch. *Indiáni Jižní Ameriky =: [Die Indianer Südamerikas]*. Praha: Novina, 1943. Dostupné z: <https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:eae03b30-22bb-11e4-8f64-005056827e52>
- WELZL, Jan Eskymo a Rudolf TĚSNOHLÍDEK. *Paměti českého polárního lovce a zlatokopa*. V Praze: Fr. Borový, 1928. Dostupné z: <https://www.digitalniknihovna.cz/mzk/uuid/uuid:99edd010-26df-11e5-8401-001018b5eb5c>

Klíčové otázky:

1. Z čeho pramení lidská potřeba po poznávání a zkoumání cizích kultur a krajů?
2. Jak nahlíželi cestovatelé přelomu 19. a 20. století na cizí kultury? Byl jejich pohled objektivní nebo podléhali kulturním a rasovým stereotypům?
3. V čem spočívá hodnota a význam cestopisů? Proměňuje se v čase?

Edukační cíl/e:

1. Žák se seznámí s významnými osobnostmi cestovatelství a z přelomu 19. a 20. století. (zapamatování si)
2. Žák dokáže rozpoznat projevy stereotypního a xenofobního smýšlení. (pochopení)
3. Žák je schopen identifikovat a popsat rozdílné přístupy k jiným kulturám. (analýza)
4. Žák získá citlivost k tématu multikulturality jako pozitivní hodnoty. (hodnocení)

Výstupy z interakce s DVZ:

1. Znalostní rovina: Žák zná vybrané české cestovatele z přelomu 19. a 20. století; je seznámen s fenoménem cestovatelství v tomto období; získává základní přehled o konstrukci, formě a obsahu cestopisů a jejich významu pro tehdejší kulturu; má povědomí o směrech cest a základních problémech, na které cestovatelé během nich naráželi.
2. Dovednostní rovina: Žák dovede interpretovat vybrané interkulturní fenomény; užívá zjednodušené poznatky etnografie k interpretaci dat; získá schopnost základní empatie a komplexnějšího náhledu k vybraným kulturním fenoménům a jejich interpretaci.
3. Hodnotová rovina: Žák dokáže ocenit význam kulturní odlišnosti pro rozvoj a formování vlastní kultury; uvědomuje si a reflektuje vlivy okolních kultur na vlastní; chápe význam a smysl multikulturality jako přístupu k moderní globalizované společnosti; je citlivý k hodnotám a zkušenostem druhých, včetně jejich kulturní odlišnosti; dokáže rozpoznat a kriticky posoudit projevy kulturních a rasových stereotypů.

Klíčové kompetence, které jsou v DVZ rozvíjeny:

- Kompetence k řešení problémů:
 - kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhajuje podložené závěry
- Kompetence komunikativní:
 - rozumí sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretuje přijímaná sdělení a věcně argumentuje; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění
- Kompetence občanská:
 - respektuje různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí
 - rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytváří je a chrání

Použitá vzdělávací paradigma a edukační metody/přístupy/aktivizační prvky:

- o Situačně podmíněné učení
- o Konstruktivistické metody
- o Práce s dobovými materiály, s digitalizovaným kulturním dědictvím
- o Využití narativních a hermeneutických přístupů v historiografii
- o Práce s nelineárním procesem učení
- o Studijní autonomie
- o Hodnotově orientované učení

Předchozí znalosti, (digitální) dovednosti a zkušenosti učitele: Schopnost pracovat s literárními díly cestopisného žánru, schopnost vést kritickou diskusi, základní mediální gramotnost a schopnost kritického myšlení, znalost tematické domény v oblasti historiografie a literární teorie (rozvoj českého cestovatelství a dějiny českého cestopisu).

Edukační cíl/e a jejich vazba na vzdělávací oblasti RVP

- **Český jazyk a literatura:**
 - Literární komunikace: Tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje.
- **Geografie:**
 - Sociální prostředí: Analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa.
- **Občanský a společenskovědní základ:**
 - Člověk ve společnosti: Respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky.
- **Dějepis:**
 - Osvícenství, revoluce a idea svobody, modernizace společnosti: Vysvětlí expanzivní záměry velmocí v okrajových částech Evropy a v mimoevropském světě, jež byly příčinou četných střetů a konfliktů daného období.
 - Moderní doba I – situace v letech 1914-1945: Popíše a zhodnotí způsob života v moderní evropské společnosti, zhodnotí význam masové kultury.
- **Multikulturní výchova:**
 - Psychosociální aspekty interkulturality: Jak ovlivňují předsudky a stereotypy styk příslušníků majority s cizinci a příslušníky minority; Jak reaguji na osoby, jejichž myšlení, cítění a jednání vychází z odlišné kultury, než je má vlastní; Jak je možné změnit a zlepšit porozumění mezi lidmi různého kulturního původu, náboženství, světového názoru apod.

Anotované rozšiřující informační zdroje (pro učitele)

Vybrané zdroje k tématu jsou dostupné v [digitální sbírce](#) vytvořené knihovnicí Moravské zemské knihovny. Při výběru dokumentů byly uplatněny odborné kurátorské postupy.

Další doporučené informační zdroje:

[Čeští spisovatelé a obraz zámoří v české společnosti](#) – publikace shrnující poznatky o českém cestovatelství v 19. a na poč. 20. století, zahrnující medailonky nejvýznamnějších českých cestovatelů (včetně A. V. Friče a J. E. Welzla).

[Česko-indiánská láska: potomci cestovatele Friče a Černé kachny žijí dodnes](#) – článek popisující soužití A. V. Friče s jihoamerickými kmeny, včetně jeho vztahu s místní ženou.

[Přivezla si i kousek Japonska, Eliášová jako první Češka procestovala svět](#) – článek o životě Barbory Markéty Eliášové ze seriálu iDnes Inspirativní ženy.

[Bizarní český cestovatel Jan Welzl zvaný Strýček Eskymák aneb Ten, co sežral medvěda](#) – článek popisující cesty Jana Welzla, včetně kontroverze spojené s jeho literární činností.

[Travelling for pleasure: a brief history of tourism](#) – stručný článek na blogu Europeana věnovaný historii turismu (včetně obrazového materiálu).

Doporučený průběh vyučovací hodiny

Časová dotace: 45 minut

Cílová skupina: žáci vyšších ročníků osmiletého a šestiletého gymnázia, 1. až 4. ročníku čtyřletého gymnázia

Počet žáků: limitován počtem počítačů, tabletů nebo dalších zařízení pro žáky

Využité vzdělávací technologie: vlastní počítač nebo mobilní zařízení (tablet, mobilní telefon) s připojením na internet, sluchátka

Výstupy žáka z interakce s DVZ: reflektivní diskuse

Evaluační prvky použité učitelem: analýza v rámci reflektivní diskuse

Další možné didaktické pomůcky, materiál: Lekci je možné doplnit o artefakty z cest, o konkrétní cestopisy, mapy nebo obrazový materiál.

Předchozí znalosti, dovednosti a zkušenosti žáků: Nejsou očekávány žádné specifické znalosti či dovednosti, ale spíše základní kulturní rozhled. Prohloubení reflexe je možné při znalostech reálií z přelomu 19. a 20. století z dějepisu, českého jazyka, případně další věd. Doporučeno je základní povědomí o dobovém kontextu života dotyčných cestovatelů (společenské a politické poměry, jazyk, kultura, vzdělanost...).

Didaktická úskalí/limity: Materiál pracuje s vizuálními materiály, je proto nevhodný pro nevidomé a slabozraké žáky bez asistence. Současně ale platí, že většina materiálu je snadno strojově čitelná, takže s asistencí může žák s DVZ pracovat. Materiál obsahuje také audionahrávky, ty však fungují jako zvuková kulisa a jejich obsah tak není pro průchod materiálem nezbytný.

Příprava učitele na hodinu: Předpokladem pro úspěšný průběh výuky je to, aby před zahájením vyučovací hodiny byly připraveny vzdělávací technologie v aktivním stavu a aby byly zajištěny všechny technické podmínky pro práci žáků s DVZ. Pokud žáci využívají své mobilní telefony nebo tablety, je žádoucí předem je požádat, aby si na vyučovací hodinu svá zařízení aktivovali a připravili si sluchátka pro poslech audio nahrávek. Učitel by se také měl seznámit s materiálem a připravit si otázky k diskusi.

Doporučený průběh vyučovací hodiny:

Úvod	Učitel uvede téma prostřednictvím aktivizace ve formě krátké diskuse nebo brainstormingu, v závislosti na předmětu se nabízí několik možností: A. Český jazyk a literatura <ul style="list-style-type: none">o cestopis jako literární žánr: jaké jsou druhy a parametry cestopisu, autoři cestopisů, proměny cestopisu v čase... B. Geografie <ul style="list-style-type: none">o historická geografie: vývoj územních celků a cest mezi nimi...o geografie cestovního ruchu: faktory a vlivy cestovního ruchu na společnost a krajinu... C. Dějepis <ul style="list-style-type: none">o cestování jako součást společenského rozvoje: jak se cestovalo v minulosti (prostředky, motivy atd.) ...o české stopy ve světě: významní čeští cestovatelé a objevitelé... D. Občanský a společenskovědní základ / Multikulturní výchova <ul style="list-style-type: none">o cestování jako zprostředkování kontaktu s jinou kulturou: proč a jak cestujeme, jak interagujeme s cizími kulturami...o přístup k poznávání a chápání kulturních diferencí: naše kulturní identita, náš přístup ke kulturním a náboženským rozdílům, příčiny xenofobie a nesnášenlivosti... Poté učitel nasdílí žákům odkaz na DVZ a vyzve je k jeho průchodu.	10 minut
Samostatná práce s DVZ	Zadání učitele: Projděte si materiál, jehož prostřednictvím se seznámíte s několika cizími zeměmi očima českých cestovatelů přelomu 19. a 20. století (zde je důležité žáky upozornit, že se jedná o místy upravené, ale vždy autentické texty reálných cestopisů). Při čtení se soustřeďte zejména na to, jak cestovatelé interagují se svým okolím, jak popisují své zážitky, jestli je nějak hodnotí či interpretují, jestli na dané situace reagují objektivně nebo podléhají předsudkům a stereotypům apod. Můžete si projít jeden, dva nebo i všechny tři příběhy. Na průchod DVZ máte 20 minut. Práce žáků: Žáci samostatně procházejí DVZ. Není nutné, aby prošli všechny tři příběhy, jedním příběhem naopak mohou projít i vícekrát a prozkoumat tak různé cesty.	20 minut
Reflexe formou skupinové diskuse	Zadání učitele: Následuje reflexe materiálu formou skupinové diskuse. V diskusi je důležité akcentovat rozměr kritického posuzování přístupu jednotlivých cestovatelů k místnímu obyvatelstvu. Obsah DVZ je dále možné reflektovat několika způsoby v závislosti na tom, chceme-li v hodině akcentovat literární, dějepisný nebo společenskovědní	15 minut

aspekt (přístupy je možné i kombinovat). Od toho se odvíjí i návrhy otázek k diskusi:

A. Český jazyk a literatura

- Na co se soustředili autoři ve svých cestopisech? Co nejvíc popisovali a co si fotili?
- Jakým způsobem autoři zprostředkovávali svým čtenářům informace o cizích kulturách? Nabízeli své názory, nebo k nim přistupovali nezaujatě? Podléhali při popisu cizích kultur rasovým či náboženským stereotypům?
- Jakou roli hrály cestopisy v době „zlatého věku“ českého cestovatelství (tj. 1860-1938)? A jakou roli hrají dnes? Jsou pro nás stále relevantním zdrojem informací?

B. Dějepis

- Jak vypadalo cestování v minulosti? Bylo cestování rozšířenou zábavou?
- Z jakých důvodů cestovatelé realizovali své cesty? Kde na tyto cesty brali peníze?
- Znáte další cestovatelské a objevitelské výpravy?

C. Základy společenských věd

- Jak cestovatelé interagovali s místním obyvatelstvem? Jak se chovali v jim neznámých situacích? Dostali se kvůli neznalosti cizí kultury do nějakých potíží? Zaznamenali jste v jejich chování nějaké rozdíly?¹
- Znáte nějaký případ ze současného světa, kdy kvůli nedorozumění došlo k nepříjemnosti? Zažili jste sami někdy něco podobného?
- Mají místní lidé právo perzekvovat turisty za přestupky proti místním zvyklostem? Nebo by měli být naopak tolerantní? Na kom leží v těchto případech zodpovědnost? Jak se dá podobným nedorozuměním zabránit?
- Znáte pojem eurocentrismus? Jak se projevuje?

Práce žáků: Žáci diskutují zadané otázky v rámci jedné skupinové diskuse nebo v menších skupinách.

Alternativa: Žáci si mohou DVZ projít sami před hodinou (doma), hodina pak může být věnována podrobnější diskusi a/nebo navazujícímu výkladu v souladu s učebním plánem.

¹ Zde je možné žáky v případě nejistoty navést na následující: Frič – maximální přizpůsobení se životnímu stylu místních obyvatel, snaha o pochopení zvyků a tradic; Eliášová – neutrální až pasivní přístup, klíčová role nezaujaté a spíše povrchní pozorovatelky/turistky, interakce spíše s Evropany, respekt ke zvykům a tradicím, ale bez snahy o jejich pochopení; Welzl – malý respekt k místním obyvatelům, oceňování pouze „civilizovaných“ vlastností, neutrální až zamítavý přístup k jejich zvykům a tradicím.

Možné průchody DVZ

Digitální vzdělávací zdroj je rozdělen do tří samostatných příběhů, které spolu vzájemně nijak nesouvisí a na žádných místech se neprotínají. Jednotlivé příběhy jsou nelineární a v několika místech se musí žák rozhodnout, kterým směrem se vydá nebo jak zareaguje na danou situaci. Některé volby nemají na další postup vliv, jiné naopak ano. Pro poznání všech variant příběhu může tak být potřeba více průchodů.

Alberto Vojtěch Frič

1. Start

- „**Na nic tedy nečekejme a vstupme do vesnice!**“: Cestovatelé vstoupí do vesnice.

2. Ve vesnici

Prvním rozhodnutím je reakce na čarodějovo přivítání.

- „**Braide Boa.**“: Tato možnost znamená „běloch dobrý“ a jejím zvolením si žák vyslouží pozitivní reakci čaroděje. Oba cestovatelé jsou uvedeni do „domu mužů“ a je jim nabídnuta možnost vyměnit evropské šatstvo za domorodý oděv.
- „**Braide Bári Boa.**“: Tato možnost znamená „běloch čaroděj dobrý“ a její zvolení je odměněno respektem čaroděje i ostatních příslušníků kmene, jež cestovatele nyní považují za čaroděje. Cestovatelé jsou také obdarováni množstvím předmětů, včetně první položky v inventáři („indiánský kostým“).
- „**Neodpovídat.**“: Tato možnost vyvolá nejméně pozitivní reakci, nicméně i tak jsou cestovatelé ve vesnici (byť zdráhavě) přijati.

Bez ohledu na zvolenou odpověď je dalším krokem rozhodnutí, kam se ve vesnici žák vydá dál. Na výběr je ze čtyř možností, které je postupně možné projít všechny (viz body 3, 4, 5 a 6).

3. U náčelníka

Při návštěvě náčelníka se žák rozhoduje, zdali přijme od dívky malovanou tykev.

- „**Jistě, proč ne. Je to hezká tykev.**“: Pokud žák tykev přijme, získá do inventáře položku „zdobená tykev“, jinak ale tohle rozhodnutí nemá na další postup vliv. Žák je následně vyzván k pokračování v prohlídce vesnice.
- „**Ne, děkuji, nemám pro takovou tykev využití.**“: Pokud žák tykev odmítne, nemá to na další postup vliv. Žák je následně vyzván k pokračování v prohlídce vesnice.

4. Na návsi

Na návsi jsou cestovatelé svědky hromadného zápasu místních žen. Zde se žák musí rozhodnout, jestli se pokusí zápas přerušit nebo ho bude jen zpozrdálí pozorovat.

- „**Máte pravdu, pokusím se od sebe ženy odtrhnout.**“: Pokud se žák pokusí zasáhnout, přihlížející ženy mu v tom zabrání a je tak nucen zvolit druhou možnost.
- „**Ne, raději se do toho nebudeme plést.**“: Příběh pokračuje popisem zápasu. Poté je žák vyzván, aby pokračoval v prohlídce vesnice.

5. U řeky

U řeky čeká na žáky dilema, zdali narušit čarodějný rituál a zachránit ženu z hořícího domku, nebo počkat, jak se situace vyvine.

- **„Ano, musíme ji zachránit!“**: V případě, že se žák rozhodne ženě pomoci, jeden z čarodějů mu v tom zabrání a on je i tak nucen pouze přihlížet. Rituál je dokončen a žena přežije, načež je žák vyzván k pokračování v prohlídce vesnice.
- **„Ne, čarodějové určitě vědí, co dělají.“**: Pokud žák neudělá nic a bude pouze přihlížet, výsledek je stejný jako u předchozí volby.

6. V džungli

V džungli se cestovatelé setkávají s divokým jaguárem a mají na výběr možnost útěku nebo boje.

- **„Bránit se!“**: Žák má možnost jaguáři zasadit náhodný počet ran. V závislosti na tom, komu se podaří zasadit vyšší počet ran, vítězí buď žák (**„Dostali jsme ho!“**), který tak může pokračovat ve hře (viz bod 7), nebo jaguár (**„Zemřel jsi.“**), čímž hra končí a žák má možnost začít znovu.
- **„Utéct!“**: Žák se uchýlí do bezpečí vesnice, kde má možnost pokračovat v prohlídce.

7. Vítězství nad jaguárem

Když se žák zvládne jaguáři ubránit, může se rozhodnout, jak naloží s jeho tělem – může ho nechat na místě nebo stáhnout z kůže a tu odnést s sebou do vesnice.

- **„Necháme ho v džungli a vrátíme se do vesnice.“**: Tato volba přivede cestovatele zpět do vesnice, kde se žák dále rozhoduje, kterým směrem bude pokračovat.
- **„Stáhneme ho z kůže a kůži odneseme do vesnice.“**: Pokud žák zvolí tuto možnost, získá položku do inventáře („jaguáři kůže“) a odemkne novou cestu, která započne ihned po návratu do vesnice. Místní obyvatelé po spatření kůže oba cestovatele odvedou do domu mužů a žák je nucen se jim podřídit (**„Jít s nimi.“**).

8. Slavnost

Během slavnosti je žák postaven před volbu, jestli od místní dívky přijme misku s kaší.

- **„Ano, vlastně mi během lovu docela vyhládlo, kaši si dám.“**: Pokud se žák rozhodne kaši sníst, nevědomky tím svolí ke sňatku s dívkou. Vesničané začnou jásat a cestovatele odvedou ke svatebnímu obřadu (**„To tedy nevím. Počkat, kam mě to odvádíte?“**). Tím příběh končí a žák má možnost začít znovu.
- **„Ne, děkuji, nemám hlad.“**: Pokud žák kaši odmítne, nemá to na další události vliv a může pokračovat v prohlídce vesnice.

Markéta Barbora Eliášová

1. Start

- **„Připravit na vylodění“**: Cestovatelé se vylodí v přístavu na Jávě.

2. V přístavu

Zde se žák rozhoduje, zdali zaplatí neoprávněný poplatek emigračním úředníkům.

- **„Raději zaplatme.“**: Pokud se žák rozhodne zaplatit, je úředníky brzy propuštěn a zamíří přímo do hotelu (**„Pojďme se ubytovat.“**).
- **„To tedy ne, okrádat se nenecháme!“**: Pokud žák zaplatit odmítne, je úředníky odvezen na emigrační úřad, kde musí podstoupit zdouhavý administrativní proces. Po jeho ukončení je úředníky odvezen do hotelu (**„Jistě, pojďme!“**).

Bez ohledu na zvolenou odpověď je dalším krokem rozhodnutí, kam se z hotelu žák vydá. Na výběr je ze čtyř možností, které je postupně možné projít všechny (viz body 3, 4, 5 a 6).

3. Podívat se za město

Cestovatelé vstupují do tzv. kampongu neboli indonéské vesnice. Zde si udělají fotku („**Ale samozřejmě. Úsměv!**“) a žák pak opět vybírá cíl další cesty.

4. Tržiště

Cestovatelé procházejí tržištěm a rozhodnou se, že si něco koupí. Úkolem žáka je vybrat, co to bude.

- **„Vezmu si batikovaný sárong.“**: Pokud se žák rozhodne pro tuto možnost, získá položku do inventáře („sárong“), čímž se mu později odemkne nová část příběhu (viz bod 6).
- **„Koupím jednu z těch mosazných váz.“**: V tomto případě se žák dozví, že mosazné vázy nejsou na prodej, ale slouží trhovcům jako plivátka. Nový předmět tak nezíská.
- **„Líbí se mi dýka.“**: Po zvolení této možnosti získá žák položku do inventáře („kris“), ta však na další vývoj příběhu nemá žádný vliv.

Bez ohledu na zvolenou možnost žák pokračuje výběrem dalšího cíle.

5. Palác

Po příchodu k paláci cestovatelé zjistí, že v něm právě probíhá slavnost. Rozhodnou se jít na slavnost podívat („**Dobrá, pojďme!**“). Další postup závisí na tom, zdali žák dříve zakoupil na tržišti sárong.

- Pokud má sárong v inventáři: Cestovatelé jsou vpuštěni do paláce, kde se zúčastní slavnosti. Po jejím skončení odejdou („**Ano, pojďme.**“) a opět si vybírají ze seznamu cílů.
- Pokud nemá sárong v inventáři: Cestovatelé nejsou do paláce vpuštěni kvůli nevhodnému oděvu. Vycházejí tedy z paláce ven a pokračují v cestě výběrem dalšího cíle.

6. Hlavní třída

Při procházce městem narazí cestovatelé na československý konzulát, co něhož se půjdou podívat („**Dobrá, když jinak nedáte...**“). Žák pak rozhoduje, zdali si s sebou vezmou výtisk českých novin, který tam najdou.

- **„Jistě, vezměme si je.“**: Pokud si žák noviny vezme, získá položku do inventáře („noviny“) a může si prohlédnout úvodní stranu novin *Národní politika* z roku 1925. Jinak ovšem tohle rozhodnutí nemá na další průchod příběhem vliv. Žák poté pokračuje výběrem dalšího místa k prohlídce, přičemž může pokračovat dále obchodní čtvrtí (viz bod 7) nebo si vybrat jiný z nabízených cílů.
- **„Ne, nechme je tu, ať si je mohou přečíst i ostatní.“**: Žák pokračuje dále v cestě stejně jako u předchozí možnosti, pouze bez novin.

Bez ohledu na to, jak se žák rozhodne, má následně možnost zvolit si jiný cíl cesty nebo pokračovat v cestě obchodní čtvrtí, kudy dorazí ke kanálu (viz bod 7).

7. U kanálu

U kanálu cestovatelé pozorují místní obyvatele při praní prádla. Odtud se mohou dále vydat pouze dvěma směry:

- **„Pojďme dále.“**: Tato volba přivede cestovatele do jednoho z původních cílů, a sice do kampongu (viz bod 3), odkud pak pokračuje způsobem popsáním výše.

- **„Raději se vraťme.“**: Po zvolení této možnosti jsou cestovatelé zavedeni do unikátní lokace, odkud pak mohou opět pokračovat výběrem některého z cílů, případně ukončit expedici.

Jan Eskymo Welzl

1. Start

- **„Ano, vzhůru na sever!“**: Žák zahájí cestu vyloďením se ve Vladivostoku.

2. Vladivostok

Zde musí žák učinit rozhodnutí, jestli se cestovatelé před samotnou cestou přidají k velrybářské výpravě, aby si vydělali nějaké peníze, nebo rovnou vyrazí na sever.

- **„Nezdržujeme se, vyražme rovnou na sever.“**: Cestovatelé se vydávají na cestu (viz bod 3).
- **„Peníze se budou hodit, přidejme se k nim.“**: Cestovatelé se zúčastní lovu velryb, načež získají položku do inventáře („peníze“), poté automaticky pokračují v cestě na sever (**„...do strašlivých pustin sibiřských.“**; viz bod 3).

3. Divočina

Zde má žák opět dvě volby, a sice zdali se na noc utáboří, nebo bude pokračovat v cestě do nejbližší vesnice.

- **„Raději se tedy na noc utáboříme.“**: Volba této možnosti otevírá novou cestu, kdy cestovatelé zažívají podivné noční setkání (viz body 4 a 5).
- **„Zůstat zde přes noc není bezpečné, raději pojedeme rovnou do vesnice.“**: Cestovatelé pokračují rovnou do vesnice (bod 5).

4. Tábořiště

Pokud se žák rozhodne se na noc utábořit, zažívá nečekané noční setkání s uprchlými trestanci. Po jejich odchodu si jde prohlédnout jejich tábořiště, kde nalezne zde podezřelý pytel. Tento pytel si může odnést s sebou (**„Vezměme ho s sebou, může v něm být něco zajímavého.“**) nebo ho ponechat na místě (**„Raději ho zde nechejme, kdo ví, co v něm je.“**).

V každém případě vede další cesta do blízké vesnice (**„Už abychom tam byli!“**).

5. Vesnice

Bez ohledu na to, jestli se cestovatelé na noc utábořili či nikoli, je vesnice vždy další zastávkou. Události v ní se však odvíjejí od toho, jaké volby žák učinil v předcházejících krocích.

- Pokud se setkali s trestanci a vzali s sebou pytel: Cestovatelé se setkají s majitelem místního obchodu, kterému ukážou obsah pytle. Poté přijíždí dvojice kozáků, kterým žák může nebo nemusí o setkání s trestanci říct:
 - **„Vše jim řekneme.“**: Žák získá položku do inventáře („zásoby jídla“) a může pokračovat v cestě (**„Pokračujme tedy v cestě!“**; viz bod 6).
 - **„Zamličíme pravdu.“**: Žák může pokračovat v cestě (**„Pokračujme tedy v cestě!“**; viz bod 6).
- Pokud se setkali s trestanci a nevezali s sebou pytel: Zde je postup stejný jako u předcházející možnosti, až na to, že cestovatelé majiteli obchodu neukážou nalezený pytel.

- Pokud se nesečkali s trestanci: K setkání s majitelem obchodu ani s kozáky nedojde, nicméně po příjezdu do vesnice cestovatele osloví neznámý člověk, který je požádá, aby na určité místo odvezli balíček. Této prosbě mohou cestovatelé vyhovět nebo ji odmítnout:
 - **„Udělejme, o co nás žádá. Někdo potřebuje naši pomoc.“**: Cestovatelé putují do skal, kde jsou svědky osvobození několika spoutaných lidí. Zde obdrží položku do inventáře („ostrý kámen“) a mohou pokračovat v cestě (**„Pokračujme tedy v cestě!“**; viz bod 6).
 - **„Raději se do toho nebudeme míchat.“**: Cestovatelé pokračují v cestě (**„Pokračujme tedy v cestě!“**; viz bod 6).

6. Rozcestí

Cestovatelé dorazí na rozcestí, odkud mohou pokračovat třemi různými směry (viz body 7, 8 a 9). Na pořadí, v jakém jednotlivé body projdou, nezáleží, a postupně mohou projít všechny.

7. Po proudu říčky

Cestovatelé dorazí do eskymácké vesnice, kde žák stojí před volnou, zdali uposlechnout Welzlovy rady a vystřelit do okna jednoho z obydlí.

- **„Skvělý nápad! Tady ji máte.“**: Tato volba vyvolá negativní reakci místních obyvatel, před kterými musí cestovatelé uprchnout. Za tímto účelem si mohou vybrat jeden ze zbývajících cílů.
- **„Vy jste se snad zbláznil! V žádném případě!“**: Po zvolení této možnosti se cestovatelé vydávají na obhlídku vesnice, přičemž jsou svědky oslav začátku polárního jara (**„...podívat, co se tam děje.“**). Poté mohou pokračovat v cestě výběrem některého ze zbývajících cílů.

8. Stezkou do lesů

Cestovatelé dorazí do vesnice z mechu, kde si promluví s místními obyvateli, načež pokračují v cestě výběrem jednoho z nabízených cílů.

9. Na západ k pobřeží

Cestovatelé se ocitají v tundře, kde mívají tábořiště lovců a posléze jsou napadeni medvědem, před kterým mohou uprchnout nebo se mu pokusit ubránit.

- **„Bránit se!“**: Žák má možnost medvědovi zasadit náhodný počet ran. V závislosti na tom, komu se podaří zasadit vyšší počet ran, vítězí buď žák (**„Je po něm!“**), který tak může pokračovat ve hře (viz bod 10), nebo medvěd (**„Medvěd tě zabil.“**), čímž hra končí a žák má možnost začít znovu.
- **„Utéct!“**: Žák před medvědem uprchne, poté má možnost pokračovat v cestě výběrem dalšího ze seznamu cílů.

10. Tábor lovců

Po vítězství nad medvědem se cestovatelé vydávají do blízkého tábořiště lovců, kde seženou pomoc. Poté mohou pokračovat v cestě výběrem některého ze zbývajících cílů.